

967) činí zákonná lhůta k odvolání i ve sporu, o nějž jde, osm dní. Poněvadž rozsudek v odpor vzatý byl doručen zástupci žalované dne 24. května 1919, nebylo odvolání, podané žalovanou dne 7. června 1919, vzneseno v zákonné lhůtě osmidenní, pročež bylo dle §§ 471 čís. 2, 473, 474 odst. druhý c. ř. s. zavrženo.

Nejvyšší soud vyhověl rekursu žalované, usnesení v odpor vzaté zrušil a uložil soudu odvolacímu, by jednal o odvolání bez ohledu na důvod opozdnosti.

O d ů v o d n ě n í:

Podle § 575 c. ř. s. trvá v řízení, upraveném oddílem třetím, lhůta pro podání opravných prostředků osm dní. V oddílu třetím upraveno jest řízení v rozepřích ze smlouvy nájemní nebo pachtovní, které ačkoliv není omezeno na řízení o výpovědi, nýbrž objímá, jak správně vyřčeno nálezelem, zapsaným v repertoři pod čís. 196, i řízení o žalobách, jimiž se proti pronajímateli neb propachtovateli žádá za odevzdání věci dané do nájmu neb pachtu (§ 1096 obč. zák.), dále o žalobách, jimiž žádá se o zrušení neb zánik smlouvy nájemní neb pachtovní, konečně o žalobách, vznesených podle § 569 c. ř. s. na vrácení neb zpětvzetí předmětu nájmu neb pachtu. Vždy však musí býti základem řízení poměr nájemní neb pachtovní. Toho zde však není. Neboť bylo žalováno na vyklizení bytu, jehož bezúplatné používání si žalovaná v trhově smlouvě o prodeji domu svého vyhradila. Proti žalobnímu nároku namítala žalovaná, že jí žalobce, pokud se týče skutečný vlastník domu další používání dosavadního bytu jejího povolil. O nájemním nebo pachtovním poměru a tím také o nájemní neb pachtovní rozepři nemůže proto býti řeči, § 575 c. ř. s. o zkrácených lhůtách pro opravné prostředky neplatí, nýbrž trvá zde lhůta k podání odvolání dle pravidla § 464 c. ř. s. čtrnáct dní, pročež odvolání bylo vzneseno včas. Bylo proto rekursu žalované vyhověti a o odvolání zákonné řízení zavést.

Čís. 242.

Předpis § 13 zákona o obchodních pomocnících vztahuje se též na advokátního sollicitátora, jenž za práce, konané mimo úřední hodiny, přijal od strany odměnu.

(Rozh. ze dne 22. července 1919, Rv I 339/19.)

Advokát Dr. K., povolán byv k vojenské službě, svěřil vedení kanceláře svému sollicitátoru P., jenž přijal od Václava K. kromě palmárního účtu pro zaměstnavatele ještě pro sebe 225 K za práce, konané mimo úřední hodiny pro zmíněného klienta v jeho záležitosti, týkající se prohlášení téhož za svéprávného. Navrátil se z vojny, podal advokát Dr. K. na sollicitátora P. žalobu o vydání oněch 225 K. Prvý soud (okresní soud v Žamberku) žalobu zamítl v podstatě z těchto důvodů: Žalobce opírá svůj nárok o ustanovení § 13 zák. o obch. pomoc., leč tím, že žalovaný přijal zažalovaných 225 K od Václava K-a, nebyl žalobce, ač

o přijetí toho peníze nevěděl, nijak ve svém právu zkrácen. Václav K. poskytl peníz ten žalovanému zcela dobrovolně a výslovně mimo palmární účet za zvláštní námahu, již tento měl se sháněním svědků a urychlováním vlekokcího se řízení. Václav K. navštívil žalovaného osm až desetkrát v polední přestávce a jednal s ním o své záležitosti. K tomu však žalovaný dle služební smlouvy nebyl povinen a nemůže přece intence § 13 zák. o obch. pom. směřovati tak daleko, by úplně znemožňovala přijetí každé odměny za práci a námahu, na niž zaměstnavatel nemůže mítí žádných nároků. **O d v o l a c í s o u d** uznal dle žaloby. **D ů v o d y:** Žalobce opírá žalobu o ustanovení § 13 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z. Předpoklady tohoto zákoného ustanovení jsou zde, neboť v přednesu stran a ze skutkové povahy rozsudku vysvitá, že žalovaný byl u žalobce zaměstnán jako solicitátor od 1. prosince 1911 do 30. června 1917, byl tudíž k žalobci v poměru zaměstnance a žalobce svěřil mu vedení advokátní kanceláře. Dále vysvitá z přednesu stran a skutkové povahy rozsudku, že Václav K. zavázal se dle prohlášení ze dne 21. ledna 1917 k zaplacení odměny 450 K, pokud se týče po učiněné slevě zažalovaných 225 K v době, kdy již byl svéprávným a zbavení svéprávnosti pro marnotratnost bylo nad ním zrušeno. Mimo to plyne z přednesu stran a skutkové povahy rozsudku, že Václav K. odměnu tu dal žalovanému ve své věci zrušení opatrovnictví pro marnotratnost, že žalovaný byl tehdy ještě u žalobce ve službách jako solicitátor a že žalovaný přijal odměnu tu bez souhlasu žalobce. § 13 zák. o obchodních pomocnících přikazuje, že zaměstnanec nesmí od toho, s kým obchod sprostředkoval, vzíti bez zaměstnavatelova svolení provisi nebo jinou úplatu, a přiznává zaměstnavateli právo, kdyby se tak stalo, žádati na zaměstnanci vydání této provise, jakož i žádati náhradu, když vzešla mu tímto sprostředkováním škoda. Zákon tedy bezvýjimečně zakazuje brání odměny a nutno proto v duchu zákona vykládati jeho předpisy tak, by zaměstnavateli dostalo se ochrany proti zaměstnancům, by tito nemohli na svou pěst za zády zaměstnavatelů jednati a by zabráněno bylo zaměstnancům přijímati provise a jakékoli odměny. Prvý soud posoudil tudíž věc po stránce právní nesprávně, když za to má, že odměna, poskytnuta žalovanému, nebyla takovou, jakou má na zřeteli § 13 cit. zák., neboť zákon nečiní rozdílu mezi odměnou dobrovolnou a nedobrovolnou a nestanoví žádných vyjimek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

D ů v o d y:

Názoru odvolacího soudu, že jde o nárok ve smyslu § 13 zák. o obchodních pomocnících, jest přisvědčiti. Z důvodů rozsudku v odpor vzatého vysvitá, že odvolací soud pokládá uplatňovaný nárok za nárok samostatný, jenž s propuštěním žalovaného nikterak nesouvisí, a že nepokládá jej tedy za nárok ve smyslu § 28 cit. zák., jenž má na mysli náhradní nároky pro předčasné vystoupení nebo propuštění. Vždyť není sporno, že žalobce se dověděl o vyplacení odměny žalovanému teprve po zrušení smlouvy. Vyslovil-li odvolací soud, že se jedná toliko o nárok dle § 13, usoudil zároveň, že není přípustno, dovolávati se lhůty § 28 cit. zák. Není tedy správné tvrzení, že nebylo rozhodnuto o námitce, v tomto

směru vznesené. Předpis § 13 zák. o obchodních pomocnících, o něž odvolací soud své rozhodnutí opřel, jest imperativní, nezná ani výhrad ani výjimek, jest prostým důsledkem obsahu služební smlouvy. Služební poměr nesmí býti zdrojem zvláštních příjmů pro zaměstnance. Svědomité plnění služebních závazků náleží k jeho povinnostem. Práce mimo úřední hodiny může býti podnětem k úpravě poměru vůči zaměstnavateli, nemůže však odůvodniti samovolné výhrady hmotných prospěchů na úkor zaměstnavatele. Již v době trvání služebního poměru dal si žalovaný slíbiti odměnu za svou činnost ve věci, jejíž vedení mu bylo uloženo, a později odměnu také skutečně přijal bez zaměstnavatelova svolení. Jednání to jest zřejmě protizákonné a odůvodňuje uplatněný nárok na vydání toho, co bylo neprávem přijato. Jest tedy právní posouzení sporného případu odvolacím soudem správné.

Čís. 243.

Na kupní cenu, již exekut byl stržil prodejem zboží na základě smlouvy vetešnické (§ 1086 obč. zák.) nebo prostého zmocnění (§ 1002 obč. zák.), má zmocnitel pouze nárok obligační a nemůže se domáhati vyloučení její z exekuce, pokud se týče nastupovati proti vymáhajícímu věřiteli na vydání její z důvodu obohacení.

(Rozh. ze dne 22. července 1919, Rv I 340/19.)

Anna V. dala Ottilii W. různé součástky prádla do prodeje, tato je prodala a stržených 550 K, když Anna V. si pro ně v sobotu nepřišla, uschovala do šátku, používši před tím 4 K pro sebe. Při mobilární exekuci, provedené as po 14 dnech u Ottilie W. vymáhajícím věřitelem Karlem K. byly zabaveny peníze, stržené za prodané prádlo, a výkonný orgán, je muž Ottilie W. sdělila, že jsou to peníze Anny V., odevzdal je zástupci vymáhajícího věřitele proti potvrzení. Anna V. domáhala se pak žalobou na vymáhajícím věřiteli vydání řečeného peníze. První soud (okresní soud v Ústí n. L.) žalobě vyhověl v podstatě proto, že poměr mezi Annou V. a Ottilií W. byl smlouvou vetešnickou (§ 1086 obč. zák.), žalobkyně byla vlastníci peněz, stržených za prodané věci, a jest tudíž nárok její oprávněn. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Správným jest názor prvního soudu, že jde o smlouvu vetešnickou (§ 1086 obč. zák.), leč nesprávným jest závěr, že žalobkyně stala se vlastníci peněz, stržených za prodané věci. Do uplynutí určené doby zůstává vlastníkem věci předatel (§ 1087 obč. zák.), leč nemůže po tuto dobu ani věc zpět požadovati ani žádati smlouvenou cenu. Po uplynutí určené doby jest předatel pouze oprávněn žádati určenou kupní cenu, naproti čemuž stává se příjemce vlastníkem věci, neprodal-li ji dosud (Stubenrauch, Krainz a Krasnopolski k § 1086—1088 obč. zák.). Z toho, že tento právní ústav jest zařazen do II. dílu obč. zák. o smlouvách, vyplývá, že vzájemná práva a povinnosti smluvníků jsou povahy obligační, pročez příjemce věci jest povinen odvésti ve smlouvené době určitý peníz, nikoliv však ony druhy peněz, jež obdržel při prodeji věcí od kupitele, leč že by byli, což zde ne-